

'פטר' הביאה לחופי הארץ 171 מעפילים, על הגעתה לא הייתה אתראה מודיעינית, גם לא ידיעה. האות א' נוספה לשמה בדיעבד כשיצאה בפעם השנייה להפלגת העפלה. זו הייתה ספינת חופים קטנה, שמה המקורי היה Pietro ושמה הקודם היה Albertina. הספינה הייתה עשויה עץ בדחי 170 טון, אורכה היה 29.5 מטר, מונעת במנוע דיזל ומהירותה המקסימאלית 8 קשרים.¹ את הספינה רכש עבור המוסד אנריקו לוי מבעלים יהודי בשם אריצ'ה. מקום הרכישה היה בנמל קטן בשם לבנטה (צפונית ללה-ספציה) ושם גם החלה, בסיועו של אריצ'ה, הכנתה. ציוד ומזון הובאו לספינה על ידי חיילים ארץ ישראלים מיחידת התובלה הבריטית 2.468² למפקד ההפלגה מטעם המוסד מונה איש הפלי"ם אליעזר וורש (ערמון) ומלווה נוסף היה איש הפלי"ם צבי כצנלסון ('מירי'). אברהם רייס היה ה'גדעוני' שהצטרף להפלגה. נשכר גם צוות השטה יוניי שכלל רב חובל ומספר אנשי צוות. לאחר שהוכנה הספינה, הפליגה דרומה והטילה עוגן במפרץ טרנטו במעגן קטן בשם 'סנטה מרגריטה'. דייגים איטלקיים שנשכרו למשימה העבירו את המעפילים בסירות לאנייה העוגנת ורכב של 'הבריגדה היהודית' סייר בחוף כדי להתריע מפני הגעת כוחות משטרה.³ ב-12 בספטמבר 1945 הרימה הספינה עוגן והפליגה בנתיב העובר מצפון לכרתים. הים סער והספינה ניסתה לתפוס מסתור ליד האי היווני קוס אך אנשים באי פתחו לעברה באש (כנראה חששו ממברחים או גנבים) צוות הספינה ניתק בחיפזון את חבל העוגן והספינה המשיכה לכיוון חופי ישראל.⁴ ההנחיות היו לנסות ולהוריד את המעפילים מול חוף שפיים ובמקרה של נוכחות בריטית בסביבה, לבצע את ההורדה מול חוף קיסריה.⁵ ב-19 בספטמבר, בשעות החשיכה, הגיעה הספינה אל חוף שפיים, לא נצפתה כל נוכחות בריטית, סירות הפלי"ם שהמתינו על החוף יצאו בחתירה אל האנייה והורידו את המעפילים. אין עדות לכך שהתצפית הבריטית ב'סידנא עלי' הקרובה הבחינה במתרחש. לאחר ההורדה הועמסו על הספינה ציוד, מזון וחביות דלק. כמו כן עלו על סיפונה 11 שליחי תנועות נוער והספינה חזרה לאיטליה. לאורך כל ההפלגה וגם בזמן ההורדה לא נראה שום סימן כי הספינה התגלתה או הייתה תחת מעקב.⁶

¹ אהרוני – מטות, עמ' 131.

² אתר הפלי"ם, "סיפור הפלגת פטר א".

³ אהרוני – מטות, עמ' 140.

⁴ אמ"ה, תיק פטר, מ'פטר' ל'אלון', מברק עדכון, 17.9.45.

⁵ צבי כצנלסון, "סיפור המעשה", ינאי ואלמוג – שערים, עמ' 297.

⁶ אתר הפלי"ם, "סיפור הפלגת פטר א".